

آیت اللہ العظمیٰ مظاہری
استاد اخلاق و فضیلت

مصاحبه با آیت الله العظمی مظاهری فهم صحیح نظریه ولایت فقیه، متابعت صد در صدی به دنبال دارد

ایشان در ادامه سخنانشان با بیان این که حضرت امام(ره) در فقه و اصول خیلی قوی بودند، اظهار کردند: امام(ره) هم در فقه و هم در اصول از خودشان ابتکارها داشتند. همچنین علاوه بر فقه و اصول، حضرت امام(ره) یک مفسر عالی بودند، در تفسیر مطالعات بسیاری داشتند و به اصطلاح در این موضوع کار کرده بودند. همچنین از نظر اخلاق نظری و از نظر اخلاق عملی خیلی بالا بودند.

ایشان تأکید کردند: باید بگویم حضرت امام(ره) مصداق این آیات بودند که فرمود: «قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَ كِتَابٌ مُبِينٌ، يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ؛ قطعاً برای شما از جانب خدا روشنائی و کتابی روشنگر آمده است، خدا هر که را از خشنودی او پیروی کند به وسیله آن [کتاب] به راه‌های سلامت رهنمون می‌شود.» و «يُخْرِجُهُم مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ؛ آنان را از تاریکی‌ها به سوی روشنائی به در می‌برد»

باید درباره نظریه ولایت فقیه کار علمی بیشتری انجام شود؛ فهم صحیح این مسئله، متابعت صد در صدی را به دنبال خواهد داشت.

آیت‌الله العظمی حسین مظاهری با اشاره به اساتید خود در دوران تحصیل اظهار کردند: بنده افتخار می‌کنم اساتید خوبی را از ابتدای تحصیل مخصوصاً در قم داشتم. بنده ۱۲ سال خدمت حضرت امام خمینی(ره) افتخار شاگردی داشتم، اما چیزی که برای من خیلی جالب است این که از روز اول که رفتم قم به ایشان عرض کردم من آمده‌ام قم برای دو چیز: یکی برای درس شما و دیگری این که دست عنایت شما بر روی سر من باشد، همچنین خدمت ایشان گفتم درس شما که عمومی است و در آن شرکت می‌کنم، اما از شما می‌خواهم که دست عنایتتان خصوصاً روی سر من باشد. این مرجع معظم تقلید اظهار کردند: امام خمینی(ره) عزیز تبسم کردند و بنده از تبسم ایشان فهمیدم که قبول کرده‌اند. بعد از این ماجرا، چهار سال دست عنایت امام(ره) روی سر من بود و همه افتخارم همین است که بهره معنوی بسیاری از ایشان برده‌ام.

ایشان تصریح کردند: باید بگویم معلم اخلاق من هم حضرت امام(ره) هستند، از نظر درسی هم از ایشان بسیار استفاده کردم. حضرت امام(ره) یک مرد ملای متدین عاقل بودند، به همین دلیل هم توانستند انقلاب کنند و انقلاب ایشان به نتیجه رسید. ملاً بودن نه فقط در فقه و اصول، بلکه ایشان طبق اصول، ممتاز و پویا بودند و به خاطر همین فقه پویا بود که ایشان توانستند این نظام را ایجاد کنند.

آیت‌الله العظمی مظاهری بیان کردند: علاوه بر این که فقه و اصول ایشان پویا بود و در قم نمره اول بود، باید بگویم حوزه‌دار حوزه قم حضرت امام(ره) بودند، هر چند آیت‌الله العظمی بروجردی هم عالی درس می‌گفتند، خیلی عالی بود؛ اما از منظر تدریس برای جوانان که باید بک فقه و اصول پویا ارائه شود، این حضرت امام(ره) بودند که حوزه را می‌گرداندند و در واقع حوزه‌دار ایشان بودند.

و «يَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ: به راهی راست هدایتشان می‌کند» انصافاً ایشان مصداق این آیات بودند.

رئیس حوزه علمیه اصفهان با بیان این‌که حضرت امام(ره) در تفسیر و انس با قرآن بسیار زبازد بودند، عنوان کردند: علاوه بر این‌ها و مهم‌تر از همه، ایشان معلم اخلاق خودساخته و به‌راستی مبادی آداب بودند و شهرت‌شان در این جهت بیشتر از فقه و اصول بود و انصافاً راجع به علم اخلاق و اخلاق عملی خیلی کار کرده بودند.

ایشان تأکید کردند: از سوی دیگر، حضرت امام(ره) یک عارف بودند و از این جهت کم‌نظیر یا بی‌نظیر بودند. در کنار همه این‌ها ایشان یک فیلسوف بودند و در فلسفه حرف داشتند، در مقابل صدرا المتألهین، ایشان مینا داشتند؛ علاوه بر همه اینها ایشان از نظر آشنایی با علوم اسلامی خیلی عالم بودند؛ دلیل این نظرم اثر کشف‌الاسرار ایشان است.

ایشان در ادامه سخنانشان در مورد نگارش کشف‌الاسرار گفتند: شاید یک ماه طول نکشید که ایشان تصمیم گرفتند این کتاب را بنویسند و بدون اینکه از کسی کمک بگیرند این اثر را با سرعت و در زمان کوتاهی نوشتند و چاپ کردند. وقتی انسان وارد کشف‌الاسرار می‌شود، می‌بیند که ایشان با علم کلام و علوم اسلامی آشنایی کامل داشتند؛ لذا باید بگویم که این استاد عزیز ما، حضرت امام(ره)، از نظر علم و عمل کم‌نظیر بودند.

معظم‌له در ادامه سخنانشان در مورد حضرت امام(ره) اظهار کردند: حضرت

امام(ره) در علم و عمل زحمت زیادی کشیده بودند و به همین خاطر پروردگار عالم به ایشان پاداش داد و پاداش بالایی هم داد؛ این‌که ایشان توانستند این نظام را پیروز کنند. نظام ولایت فقیه را همه فقها از صدر اسلام تا زمان ایشان می‌خواستند انجام شود و جامعه و همه هم قبول داشتند، اما نتوانستند.

ایشان بیان کردند: بنده درباره ولایت فقیه سه جلد کتاب نوشته‌ام. در آن جا گفته‌ام که ۲۵ نفر از فقهای بزرگ - که نامشان را هم آوردم - از ابتدای غیبت کبری تاکنون می‌خواستند نظام ولایت فقیه را جامعه عمل بپوشاند و همه آن‌ها این نظریه را قبول داشتند و همه آن‌ها این مسئله را «مفروق عنه» گرفته بودند که پایه ولایت فقیه است، حتی به اندازه‌ای این امر را مفروق عنه گرفته بودند که بعضی‌ها مثل صاحب جواهر می‌گویند: وسوسه کردن در این امر یک کار عوامانه است، کسی که ذوق ولایت فقیه نداشته باشد، اصلاً نمی‌توان گفت مجتهد است.

ایشان تأکید کردند: همه فقهای گذشته این امر را قبول داشتند و زحمات عجیبی کشیدند، شهادتی هم در این راه داده شد، اما موفق نشدند، فقط توانستند بگویند که ما ولایت فقیه را قبول داریم و توانستند بگویند که مبنای شیعه ولایت است. در زمان پیغمبر اکرم(ص) خود ایشان، در زمان ائمه طاهرين(ع) هم ائمه طاهرين(ع) و در نبود ائمه(ع) مجتهد جامع‌الشرايط باید در رأس قرار گیرد.

آیت‌الله‌العظمی مظاهری در مورد نظریه

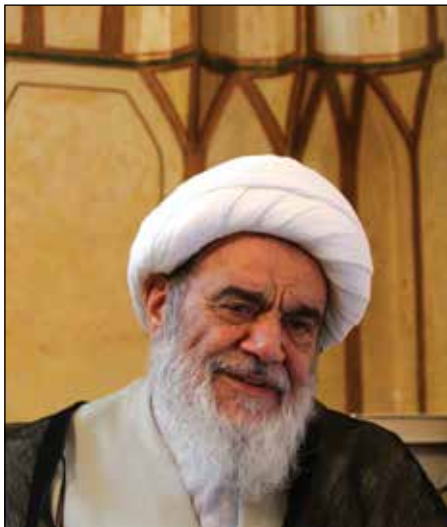
ولایت فقیه و اهمیت آن در نظام اسلامی اظهار کردند: پایه فقه ما ولایت فقیه است، پایه تشیع یعنی ولایت و در زمان غیبت، ولایت فقیه در رأس امور قرار دارد. فقهای گذشته می‌خواستند این را اجرایی کنند، اما نشد و نتوانستند، ولی خدا خواست که به دست مبارک حضرت امام(ره) این ولایت فقیه جامعه عمل بپوشد.

ایشان در ادامه سخنانشان افزودند: خدا خواست که این نعمت بزرگ نصیب این قرن شود، ما امیدواریم که قدرش را بدانیم که متأسفانه نمی‌دانیم. امیدواریم که ان‌شاءالله این ولایت فقیه به ولایت مطلقه امامت منجر شود؛ یعنی به دست ما و رهبری امام زمان(عج) پرچم اسلام روی کره زمین برافراشته شود و حق به حقدار برسد. اول امام زمان(عج) و بعد از ایشان ائمه اطهار(ع) حکومت کنند و هزاران سال طول بکشد و اسلام عزیز مستقر باشد و حکومت اسلامی در سراسر جهان برقرار باشد.

معظم‌له در توصیه‌ای به طلاب اذعان کردند: بنابراین ما یک تقاضا داریم ابتدا از طلبه‌ها که قدر این نظام را بدانند و راجع به این نظام از نظر علمی کار کنند، روی نظریه ولایت فقیه مطالعه و تحقیق شود، بررسی‌ها شود، کتاب‌ها نوشته شود، بعد از آن هم قدر این نظام را بدانیم، بدانیم که یکی از نعمت‌های فوق‌العاده بزرگ برای همه مخصوصاً روحانیت است.

رئیس حوزه علمیه اصفهان در ادامه سخنانشان در توصیه‌ای به جوانان گفتند: به جوانان هم یک توصیه دارم؛ و آن این است که از جوانان می‌خواهم قدر این نظام را بدانند و معنای ولایت فقیه را بفهمند، بعد از آنکه معنای آن را فهمیدند، صد در صد تابع نظام ولایت فقیه خواهند بود. به قول حضرت امام(ره) که اگر دنیا بخواهند باید چنین باشد، اگر آخرت بخواهند، باید چنین باشد.

ایشان در بیان تمسک به قرآن و عترت(ع) در زندگی

خودشان تصریح کردند: اتفاقاً قرآن و ولایت در زندگی من تأثیر بسیار زیادی داشته، انس با قرآن به این معنای خواندن قرآن، بعد تدبر در قرآن، بعد عمل به قرآن، راجع به ولایت هم این گونه است؛ اول عقیده به ائمه طاهرین(ع) و بعد از آن خواندن روایات مربوط به اهل بیت(ع) و کتاب‌هایی که مربوط به ولایت نوشته شده که الحمدلله زیاد هم است. ایشان تأکید کردند: تدبر در ولایت، تدبر در آیات، روایات، کتاب‌ها و بعداً متابعت از اهل بیت(ع) این دو چیز است که روایت ثقلین به ما می‌گوید، که اگر می‌خواهید ضلالت پیدا نشود، به یک دستتان قرآن و دست دیگر ولایت یعنی ائمه طاهرین(ع) باشد. شاید پیامبر اکرم(ص) بیش از هزار مرتبه در موارد خاص این روایت را برای مردم خواندند و سفارش کردند، حتی تا هنگام رحلت می‌گفتند: «انی تارک فیکم الثقلین: کتاب الله و عترتی اهل بیته». ما ان تمسکتُم بهما لن تضلوا ابدا و لن یفترقا حتی یردا علی الحوض» اگر درباره عترت مطالعه نداشته باشیم، فقط مطالعه و عمل به قرآن ضلالت است. باید دوش به دوش قرآن و عترت(ع) بود، عترت(ع) و قرآن در کنار هم سعادت دنیا و آخرت را می‌آورد و مانع گمراهی و ضلالت است.

ایشان در ادامه سخنانشان در توصیه‌ای به جوانان اذعان کردند: اساتید ما نظم در امور را رعایت می‌کردند، یادم نمی‌رود مرحوم آیت الله العظمی محقق داماد، زمانی، پنج دقیقه دیر کرده بودند بعد که وارد درس و کلاس شدند، فرمودند: اشکال وارد است و بعد نشستند و عذر آوردند که خانمی در خیابان از من سؤالی داشتند، لذا پنج دقیقه دیر کردم.

آیت‌الله‌العظمی مظاهری با تأکید بر نظم در امور تصریح کردند: در مدت ۱۲ سالی که در درس حضرت امام(ره) می‌رفتم، به رفقا می‌گفتم من یاد ندارم پنج دقیقه ایشان دیر آمده باشند، سر دقیقه در جایشان ننشسته بودند. اگر منبر بود روی منبرشان بودند و سر دقیقه شروع می‌کردند و سر دقیقه درس را ختم می‌کردند و این نظم چیز خوبی است؛ لذا امیرالمؤمنین(ع) در وصیتشان به همه سفارش می‌فرمایند: «أوصیکم و جمیع ولدی و أهلی و من بلغه کتابی بتقوی الله و نظم أمرکم».

معظم‌له در سفارشی تصریح کردند: توصیه من به شما توصیه‌ای است که حضرت امام(ره) همیشه به ما می‌کردند، شاید هر سال پنج شش مرتبه این آیه را برای ما می‌خواندند، در فرصت‌ها می‌خواندند: «قل إنا أعظمکم بواحدة أن تقوموا لله مثنی و فرادی ثم تتفکروا» خداوند می‌فرماید: یا رسول‌الله(ص) به این‌ها بگو تنها موعظه من این است که خلوص داشته باشید؛ چه در کارهای اجتماعی و چه در کارهای فردی و پس از آن کار را انجام دهید؛ یعنی کار شما رنگ خدا داشته باشد: «صبغة الله و من أحسن من الله صبغة» رنگ خدا چه رنگ خوبی است».

ایشان در پایان سخنانشان تأکید کردند: من از همه آقایان و بانوان تقاضا دارم در همه کارهایشان خلوص داشته باشند، اگر خانمی شوهرداری می‌کند هیچ در نظر نداشته باشند جز خدا، اگر بچه‌داری می‌کند هیچ در نظر نداشته باشند جز خدا، شما اگر کار فرهنگی می‌کنید و اگر حتی کار خانوادگی می‌کنید هیچ در نظر نداشته باشید جز خدا، اگر جدا یک مرد یا زن کار خانه بکنند برای اینکه خانه اداره شود، مثل این است که سابقه جبهه داشته باشد: «الکاد علی عیاله کالمجاهد فی سبیل الله» و در سفارش به خانم‌ها هم روایت شده: «جهاد المرأة حسن التبعل»: جهاد زن خوب شوهرداری کردن است.» ثواب همه این‌ها مانند جهاد در راه خداست، روایات از پیغمبر اکرم(ص) است که چه زمانی این کارها ثواب جبهه و جهاد در راه خدا دارد؟ ایشان پاسخ دادند: «وقتی که هیچ چیزی در نظرتان نباشد جز خدا».

